

Temel Hak ve Özgürlükler — Deneme

KPSS AI Coach · 03.08.2026 · 10 soru

1. Anayasa'ya göre egemenlik kime aittir?

- A) Cumhurbaşkanına
- B) Millete
- C) Bakanlar Kuruluna
- D) Anayasa Mahkemesine
- E) Siyasi partilere

I. İnsan olmakla kazanılan temel hak ve özgürlüklerdir. II. 1215 tarihli Magna Carta ile ilişkilendirilen hak anlayışıdır. III. 622'de hazırlanan Medine Sözleşmesi ile birlikte anılan düzenlemedir.

2. Buna göre I, II ve III numaralı yargılarda ortak olarak söz edilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan hakları
- B) Kanun önünde eşitlik
- C) Özel hayatın gizliliği
- D) Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü
- E) Anayasanın üstünlüğü

3. I. Özel hayatın gizliliği Anayasa'da korunan temel haklardan biridir. II. Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü Anayasa ile güvence altına alınmıştır. III. Temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasında ölçülülük ilkesi gözetilir. Buna göre yukarıdakilerden hangileri temel hak ve özgürlüklerle ilgili doğru yargılardır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

4. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi temel hak ve özgürlüklerin ortak nitelikleri arasında yer almaz?

- A) İnsan olmaktan kaynaklanması
- B) Devlet tarafından korunması
- C) İnsan onuruna uygun yaşamı güvence altına alması
- D) Herkes tarafından eşit biçimde kullanılabilmesi
- E) Yalnızca vatandaşlara tanınması

5. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında gözetilen ilkelerden biri değildir?

- A) Ölçülülük ilkesi
- B) Kanunilik ilkesi
- C) Anayasanın sözüne uygunluk
- D) Demokratik toplum düzeninin gerekleri
- E) Kanun önünde eşitlik

"İnsanın sırf insan olması, ona tanınan koruma alanını doğurur; bu koruma devletin lütfu değil, doğrudan insana ait bir değerdir."

6. Bu sözlere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) Temel hak ve özgürlükler
- B) Kuvvetler ayrılığı
- C) Anayasanın üstünlüğü
- D) İdarenin bütünlüğü
- E) Kanun önünde eşitlik

2017 anayasa değişikliğiyle yürütme alanındaki eski kurul yapısı kaldırılmış, bu yetki tek bir makamda toplanmıştır. Bu düzenleme, karar alma sorumluluğunu da tek merkezde toplamıştır.

7. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yürütmenin tek başlı bir yapıya kavuştuğu
- B) Yasama ile yürütmenin tek organda birleştiği
- C) Parlamenter hükûmet sistemine geri dönüldüğü
- D) TBMM'nin denetim yetkisinin tamamen kaldırıldığı
- E) Yargı yetkisinin yürütmeye bağlandığı

8. Temel hak ve özgürlüklere ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisi, insan haklarının dayandığı düşünce bakımından söylenemez?

- A) İnsanların hak ve saygınlık açısından eşit ve özgür doğduğu kabul edilir.
- B) Bu hakların kullanılmasında herkesin eşit olduğu anlayışı benimsenir.
- C) Bu haklar, kişinin insan onuruna uygun yaşamasını güvence altına alır.
- D) Bu haklar, yalnızca vatandaşlık bağı bulunan kişilere tanınır.
- E) İnsan olmak, bu hakların tanınmasında temel ölçüttür.

"Bir toplumda haklar, insanın insan olmasıyla başlar; herkes bu haklardan yararlanırken eşit kabul edilir."

9. Bu sözlere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsan hakları insan olma durumuna bağlıdır.
- B) İnsan haklarının temelinde eşit ve özgür doğuş düşüncesi vardır.
- C) Haklardan yararlanma bakımından herkes eşittir.
- D) İnsan hakları, yalnızca belirli bir topluluğa tanınır.
- E) İnsan hakları doğuştan gelen bir anlayışla ilişkilidir.

"Hiçbir insan, yalnızca doğduğu için haklardan dışlanamaz; koruma, kişinin varlığından başlar."

10. Bu sözlere bakılarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Hakların kaynağı vatandaşlık bağlıdır.
- B) Haklar yalnızca devletin tanıdığı ölçüde geçerlidir.
- C) Haklar, insan olmaktan doğan bir statüye dayanır.
- D) Hakların kullanılmasında kişiler arasında ayrıcalık esastır.
- E) Haklar, yalnızca yazılı anayasal metinlerle ortaya çıkar.

Cevap Anahtarı

1. B

2. A

3. E

4. E

5. E

6. A

7. A

8. D

9. D

10. C

Çözümler

- 1.** Anayasa'nın 6. maddesine göre egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.
- 2.** I, II ve III numaralı ifadeler insanın sırf insan olması sebebiyle sahip olduğu haklara işaret eder; bu nedenle ortak kavram insan haklarıdır. En güçlü çeldirici B'dir; ancak kanun önünde eşitlik, hakların özünü değil, bunlardan yararlanmadaki eşitliği ifade eder.
- 3.** I özel hayatın gizliliğini, II düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünü, III ise sınırlamada ölçülülük ilkesini ifade eder; üçü de doğrudur. En güçlü çeldirici D'dir; ancak III de kartlarda açıkça yer aldığı için kapsam dışı bırakılamaz.
- 4.** Temel hak ve özgürlükler, insan olmaktan kaynaklanan ve devlet tarafından korunması gereken haklardır; ayrıca insan onuruna uygun yaşamı güvence altına alır ve kullanılmalarında herkes eşittir. Bu nedenle yalnızca vatandaşlara tanınması ifadesi yanlıştır. En güçlü çeldirici D şıkkıdır; çünkü haklardan yararlanma bakımından eşitlik, kanun önünde eşitlikle karıştırılabilir de kartta doğrudan bu hakların kullanımında herkesin eşit olduğu belirtilmiştir.
- 5.** Ölçülülük, kanunilik, Anayasa'nın sözüne uygunluk ve demokratik toplum düzeninin gerekleri, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında gözetilen ilkeler arasında yer alır. En güçlü çeldirici A'dır; çünkü ölçülülük de doğru bir sınırlama ilkesidir, ancak soru kökünde sorulan başlık değildir. Kanun önünde eşitlik ise genel bir anayasal ilke olmakla birlikte bu kartlarda sınırlama ölçütü olarak verilmemiştir ve ince kusur burada kategori kaymasıdır.
- 6.** Sözde, hakların kaynağı olarak insan olma hâli ve bu hakların koruma altında bulunması vurgulanmaktadır. Bu, temel hak ve özgürlüklerin tanımına karşılık gelir. En güçlü çeldirici olan E seçeneği, haklardan yararlanırken eşitliği ifade eder; ancak metin, hakların kullanımındaki eşitlikten değil, hakların kaynağından söz etmektedir.
- 7.** Doğru cevap A'dır. Çünkü verilen kurulumda yürütme yetkisinin tek makamda toplandığı belirtilmiştir; bu, yürütmenin tek başlı hâle gelmesi anlamına gelir. En güçlü çeldirici B'dir; yasama ile yürütmenin birleştiği söylenmemiş, yalnızca yürütme içindeki yapının değiştiği ifade edilmiştir.
- 8.** Doğru cevap D'dir. İnsan hakları, insan olmaktan doğan ve herkes için geçerli kabul edilen haklardır; vatandaşlık bağına göre sınırlandırılmaz. En güçlü çeldirici B gibi görünür; ancak bu ifade de insan haklarına ilişkindir ve kaynaklarda açıkça herkesin bu haklardan yararlanmasında eşitlik vurgulanmıştır. D ise temel hak ve özgürlüklerin kapsamını yanlış biçimde yalnız vatandaşlarla sınırlar.
- 9.** D seçeneğine ulaşılamaz; çünkü alıntı, hakların insanın insan olmasıyla başladığını ve herkesin bu haklardan eşit yararlandığını belirtir. En güçlü çeldirici B'dir; ancak bu ifade kaynaklardaki eşit ve özgür doğuş anlayışıyla doğrudan uyumludur.
- 10.** Söz, hakların doğum, vatandaşlık ya da devletin lütfu ile değil, insanın varlığıyla birlikte başladığını anlatmaktadır. Bu nedenle insan olmaktan doğan bir statüye dayanıldığı sonucuna ulaşılır. En güçlü çeldirici A'dır; vatandaşlık bazı hakların kullanılmasında etkili olabilir, ancak burada anlatılan temel dayanak vatandaşlık değil insan olmaktır.